

Samen een grundel bouwen als keuzevak BWI

Herjan Reuten afdelingsleider Vakcollege, Wijnanda Schoemaker-Herrema en Robert Foekema, alle twee docent BWI.

Friesland is een waterrijke provincie en dus is het niet verwonderlijk dat er veel bedrijven in de maritieme sector zijn. Ook zij kampen met een te lage instroom van nieuwe mensen. STO Regio Súdwest Fryslân, Sneek-Bolsward speelt hier op in door BWI-leerlingen van Csg Bogerman Vakcollege, in samenwerking met ROC Friese Poort, een keuzevak Scheepsconstructie en -ontwerp aan te bieden.

Csg Bogerman in Sneek biedt vmbo-breed basis en kader aan volgens het concept Vakcollege. "Dat wil zeggen dat de beroepscomponent op deze school centraal staat", zegt Herjan Reuten, afdelingsleider en tevens programmaleider STO. "Techniek & Vakmanschap is één van de opleidingen die aangeboden worden, met in het tweede jaar specialisaties PIE en BWI. Binnen de STO-regio wordt ook nauw samengewerkt met het Marne College in Bolsward dat Transport & Logistiek aanbiedt, waarmee alle technische disciplines zijn afgedekt." Maar zoals gezegd, Súdwest-Fryslân heeft een sterke maritieme sector en dus dachten ze bij Bogerman Vakcollege dat het een goed idee zou zijn om daar iets mee te doen. Er werd contact gezocht met de Yacht Builders Academy, onderdeel van Friese Poort. Wijnanda Schoemaker, docent BWI: "Aanvankelijk ging het om een oriënterende opdracht voor de onderbouw. Daaruit is de lessencyclus 'Wind in de zeilen' voortgekomen. Hiermee leren de leerlingen onder andere om een bootje te maken van afvalmaterialen. De Yacht Builders Academy bleek nog veel meer mogelijkheden te bieden voor

onze leerlingen. Daarop zijn we gaan kijken wat in het curriculum zou passen en zijn we tot Keuzevak 'Scheepsconstructie en -ontwerpen' uit het profiel Maritiem gekomen."

Vaardigheid 'samenwerken' is een uitdaging

Zeven vierdejaars leerlingen kozen voor het keuzevak 'Scheepsconstructie en -ontwerp'. Een deel hiervan doen de leerlingen op hun eigen school en een deel wordt uitgevoerd bij ROC Friese Poort. Op hun eigen school hebben ze eerst een oriënterende opdracht gekregen waarbij vragen aan de orde kwamen als 'hoe ziet een schip eruit', 'wat zit er allemaal áán en ín waardoor het blijft drijven' en 'hoe is het schip opgebouwd'. Vervolgens zijn ze aan de slag gegaan met een bouw pakket waarmee ze een grundel (een authentieke vissersboot) maken. Zo ervaren ze in de praktijk wat er allemaal komt kijken bij het bouwen van een boot. "De leerlingen zijn ingedeeld in groepjes van twee en drie, waarbij de vaardigheid 'samenwerken' behoorlijk op de proef wordt gesteld", aldus Wijnanda. "Voor sommige jongens is dat best lastig, maar aan de andere kant willen ze

natuurlijk wel als team de beste boot bouwen en hun 'concurrenten' verslaan. Als het even niet lukt, gaan we in gesprek met de groepjes. Ze zien en ervaren nu in de praktijk dat het toch wel handig is als je samenwerkt."

Mooie samenwerking vmbo-mbo

Robert Foekema, instructeur bij Bogerman, begeleidt samen met mbo-docent Friso Wennekes de leerlingen in dit project op ROC Friese Poort. "Mijn rol is om de leerlingen te enthousiasmeren en af en toe achter de broek te zitten. Ze leren hier ontzettend veel van en je ziet ze ook echt groeien." In het voortraject hebben de jongens een klein metalen bootje gebouwd waar disciplines als lassen, draadtappen, plexiglas buigen en de schroefas richten bij kwamen kijken. Nu met de grondel leren ze tekening lezen, met hout werken, verlijmen, grondverven, aflakken en de boot waterdicht maken. Ze leren werken met verschillende soorten gereedschap en machinerieën. Friso: "Het werken in onze machinale werkplaats vergt een behoorlijke discipline. Je moet de vmbo'ers dan echt wijzen op hun gedrag. Ik vind het heel leuk om de vmbo'ers in dit project te begeleiden. Ze zitten echt in een andere ontwikkelingsfase en zijn vooral bezig met hun eigen identiteit. Door dit project deels uit te voeren op ons roc, krijgen de vmbo-leerlingen de kans om alvast te proeven aan hun toekomst. Ze zullen heus niet allemaal scheepstimmerman worden, maar er is in elk geval al één jongen die meteen enthousiast is geworden voor de opleiding scheepsinterieur."

Volgens Wijnanda zijn bij het bouwen van de grondel naast de technische, de sociale vaardigheden minstens zo belangrijk. Ook het leren in een

vreemde omgeving met een vreemde docent is best spannend voor ze. "Daar hebben we ons wel wat op verkeken, want de gewenningsperiode vergde in de praktijk meer tijd dan we hadden gedacht. Ook het bouwen van de boot duurt langer dan we ingeschat hadden. Aanvankelijk dachten we aan vijf keer vier uur voldoende te hebben, maar daar komt waarschijnlijk nog drie à vier keer bij." Afstemming met collega-docenten zal nodig zijn om de rest van het studieprogramma niet in de knel te laten komen.

Samenwerking met bedrijfsleven verduurzamen

Dat dit keuzevak nu al een succes is, mag blijken uit de spontane reactie van de firma Visser uit Workum. Zij zagen op LinkedIn de posts voorbijkomen van de bouw van de grondels. Deze (super)jachtbouwer heeft de onderdelen van de grondel geleverd aan ROC Friese Poort en heeft nu aangeboden om gastlessen te komen verzorgen op Csg Bogerman Vakcollege. Programmaleider STO Regio Súdwest Fryslân, Sneek-Bolsward Herjan Reuten: "We willen de maritieme techniek een vaste plaats gaan geven binnen BWI. Zowel bij het bedrijfsleven als in het onderwijs dringt steeds meer het besef door dat we met elkaar hierop moeten inzetten. We krijgen nu zelfs al spontane aanmeldingen van bedrijven voor een evenement waar we alleen maar een aankondiging voor hadden gedaan. Dat gaat verder dan louter maritiem. Het Technolab dat we hier hebben is van een onafhankelijke stichting waarin de drie O's (onderwijs - overheid - ondernemers) samenwerken. Sterk Techniekonderwijs heeft die samenwerking absoluut versterkt en vormt een mooie aanjager om dit te verduurzamen."